Національний університет
водного господарства
та природокористування

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ і НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет водного господарства та природокористування

Кафедра міжнародних економічних відносин

06-12-30

Національний університет
водного господарства
та природокористування

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять і виконання самостійної роботи
із навчальної дисципліни

«Вступ до спеціальності»

для студентів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
денної форми навчання

Рекомендовано

науково-методичною комісією

за спеціальністю 292 «Міжнародні

економічні відносини»

протокол №13

від 13 липня 2017 р.

Рівне - 2017

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Методичні вказівки до практичних занять і виконання самостійної роботи із дисципліни « Вступ до спеціальності » для студентів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» денної форми навчання / Клець М.В. – Рівне: НУВГП, 2017. – с.24

Укладач:
Марія Василівна Клець, канд. економ. наук, доцент

ЗМІСТ

1.Вступ……..... 3
2. Плани практичних занять та методичні вказівки до самостійної роботи ……..... 4
3. Типові задачі та ситуаційні завдання 20
4. Тематика науково-дослідних завдань…… 22
5. Рекомендована література…….. 23

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Відповідальний за випуск: Сазонець Ольга Миколаївна,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародних
економічних відносин

©КлецьМ.В.,2017
© НУВГП, 2017

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вступ

Шановні студенти

Навчальна дисципліна « Вступ до спеціальності » вивчається студентами 1 курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини» і призначена для ознайомлення Вас із майбутньою професією. У рамках даного курсу аналізується історія становлення дисципліни, об'єктивні складності формування її наукового апарату, взаємозв'язок з іншими дисциплінами, різноманітність форм прояву міжнародних економічних відносин, національний та наднаціональний механізми регулювання світогосподарських зв'язків, перспективи України на фоні глобалізаційних тенденцій.

Роль і значення дисципліни полягають у тому, що це Ваше перше знайомство з класичними положеннями міжнародних економічних відносин, із привабливими і проблемними сторонами міжнародної економічної взаємодії, це розширення міжнародно-економічного світогляду, пробудження свідомого інтересу до міжнародних економічних відносин у всій їх різноманітності.

Метою викладання навчальної дисципліни "Вступ до спеціальності («Міжнародні економічні відносини»)" є формування у студентів системи спеціальних знань з проблем та перспектив розвитку міжнародних економічних відносин для спеціальної освіти та практичної діяльності за фахом.

Основними завданнями вивчення дисципліни "Вступ до спеціальності(«Міжнародні економічні відносини»)" є вивчення сутності міжнародних економічних відносин, їх еволюції, чинників і рівнів розвитку; засвоєння категоріального апарату, що застосовується для аналізу процесів та явищ сучасного світового економічного розвитку; аналіз форм міжнародних економічних відносин, особливостей розвитку інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій; отримання знань про регулювання міжнародних економічних відносин та методологію міжнародних розрахунків; набуття умінь аналізувати стан і тенденції розвитку системи міжнародних економічних відносин, визначати проблеми й перспективи їх розвитку; окреслення сфер професійної діяльності економіста-міжнародника

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми Ви повинні

знати:

- основні форми міжнародних економічних відносин;
- методи аналізу політико-правового, економічного, соціально-культурного середовища та інфраструктури міжнародної співпраці;
- механізми та інструменти зовнішньоекономічної політики держави;
- основні характеристики міжнародної економічної інтеграції та глобалізації,;
- особливості української зовнішньоекономічної політики;

Після вивчення дисципліни Ви набудете наступних ***вмінь та навичок:***

- використовувати набуті теоретичні знання для самостійного аналізу світогосподарських процесів ;
- визначати показники обсягів, динаміки, результативності та ефективності міжнародних торговельних, інвестиційних, валютно-фінансових відносин на різних рівнях господарювання;
- вільно оперувати відповідним категоріальним апаратом;
- використовувати емпіричний та статистичний аналіз стану міжнародного середовища для обґрунтування зовнішньоекономічної політики;
- застосовувати міжнародні та національні правові норми щодо регулювання міжнародної співпраці

Представлені методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної роботи містять детальний опис питань кожної теми семінарського заняття, перелік видів та форм аудиторної та позааудиторної роботи студента, основні та додаткові літературні джерела, інтернет-ресурси. Велика увага приділяється використанню методів дискутування і аналізу, правильному вживанню термінів, вмінню публічно виступати на різноманітних заходах – всім тим навичкам, які необхідні економісту-міжнароднику в подальшій роботі.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Плани практичних занять і методичні вказівки до самостійної роботи

Тема 1: «Вступ до спеціальності» як комплексна наукова і навчальна дисципліна.

Студент повинен знати:
- єдність і відмінності поділу праці на національному та міжнародному рівнях;
--показники рівня участі суб'єктів діяльності в міжнародній спеціалізації виробництва;
- форми міжнародного кооперування виробництва.

Студент повинен вміти:
- розрізняти види міжнародної спеціалізації виробництва;
- визначити форму міжнародного кооперування виробництва на конкретному прикладі співробітництва;
- оцінити ефективність участі країни в міжнародному поділі праці.

Ключові поняття:

міжнародний поділ праці, міжнародна спеціалізація виробництва, міжнародне виробниче кооперування, диверсифікація виробництва, спільне підприємство, предметна, подетальна, технологічна спеціалізація, підрядне кооперування, загальний, частковий, одиничний поділ праці.

ПЛАН

1. **Суть, етапи і форми розвитку міжнародного поділу праці.**

(Визначення міжнародного поділу праці. Види міжнародної спеціалізації виробництва. Форми міжнародної кооперації виробництва.).

2. **Фактори поглиблення міжнародного поділу праці.**

(Природно-географічні умови, науково-технічна революція, соціально-економічні умови, особливості історичного розвитку, політичні чинники тощо).

3. Показники рівня участі країни в міжнародному поділі праці.

(Коефіцієнт темпів міжнародного поділу праці, коефіцієнт галузевої експортної спеціалізації, індекс товарності тощо).

Презентації та індивідуальні науково-дослідні завдання:

1. Нові явища у міжнародних коопераційних зв'язках розвинених країн.
2. Вплив нафтового чинника на розвиток економік нафтодобуваючих країн.
3. Спеціалізація на виробництві зброї та її наслідки для світового добробуту.

Питання для самоконтролю

1.) У чому полягає суть міжнародного поділу праці?
2.) Які фактори впливають на міжнародний поділ праці?
3.) Що таке міжнародна спеціалізація виробництва?
4.) Які існують види міжнародної спеціалізації виробництва?
5.) Чим характеризується міжнародне виробниче кооперування?
6.) У чому зміст форм міжнародної кооперації виробництва?
7.) Які основні показники участі країни в міжнародному поділі праці?

Форми самостійної роботи студентів

- вивчення обов'язкової та додаткової літератури, конспекту лекцій тощо;
- аналітичний огляд наукових публікацій;
- підготовка презентацій.

Види роботи на семінарському занятті

- поточний контроль / усне експрес-опитування;
- презентація індивідуальних завдань;

Національний університет
водного господарства
та природокористування

- дискусія на тему: « Політичні інтереси країн та їх значення для місця країни в міжнародному поділі праці».

Література

Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – С. 28 – 46.
Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – 7-е вид.- К.: Знання, 2008. - С. 11 – 19.

Тестові завдання

1. Економічна вигода від участі країни в міжнародному поділі праці полягає в:
а) отримані найновішої інформації про конкурентів;
б) економії національних витрат на відмові від внутрішнього виробництва товарів і послуг за рахунок дешевшого імпорту;
в) отримані дивідендів;
г) отримані різниці між національною та інтернаціональною вартістю експортованих та імпортованих товарів та послуг.

2. Вказати основні форми міжнародного поділу праці:
а) загальний, частковий;
б) частковий, одиничний;
в) загальний, одиничний;
г) міжнародна спеціалізація та кооперування виробництва.

3. До видів міжнародної спеціалізації не відноситься:
а) предметна;
б) суспільна;
в) подетальна;
г) технологічна.

4. Найвищою формою міжнародного кооперування виробництва виступає:
а) вдосконалення управління виробництвом;
б) реалізація кооперованої продукції;
в) створення спільних підприємств;
г) розробка і узгодження проектно-конструкторської документації, технічного рівня і якості продукції.

5. Спеціалізація окремих країн на виробництві певних товарів, послуг, результатах науково-технічної діяльності, які реалізуються на світовому ринку, це:
а) міжнародна концентрація виробництва;
б) міжнародне виробниче кооперуваня;
в) міжнародний поділ праці;
г) міжнародна економічна інтеграція.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Тема 2: Історична ретроспектива та базис світового економічного розвитку

Студент повинен знати:
- зміст терміна «світове господарство» у вузькому і широкому розумінні слова;
- основні концепції світової економіки;
- періоди еволюції світового господарства;

Студент повинен вміти:
- класифікувати країни світу за загальновизнаними критеріями;
- охарактеризувати кожен етап розвитку світової економіки;
- проаналізувати взаємовплив національної і світової економіки.

Ключові поняття:
світова економіка, відкритість економіки, автаркія, перехідна економіка, нові індустріальні країни, концепції світової економіки, етапи розвитку світової економіки, суб'єкти світової економіки, економічна дипломатія

ПЛАН

1. Світова економіка: суть, суб'єкти і тенденції розвитку.
(Поняття світової економіки. Основні суб'єкти СЕ: держава, ТНК, міжнародні економічні організації , фізичні та юридичні особи тощо. Шляхи розвитку світового господарства в умовах циклічності світового економічного розвитку).

2. Національні економіки та їх класифікація.
(Групування країн: за організаційною ознакою; за ступенем зрілості ринкових відносин; за рівнем доходу на душу населення; за цивілізаційним підходом).

3. Місце України в світовій економічній системі.
(Характеристика експортного потенціалу України. Динаміка ВВП України. Ступінь впливу світового господарства на економічне становище України).

Презентації та індивідуальні науково-дослідні завдання :
1. Давоський форум (ВЕФ): причини виникнення і наслідки діяльності..
2. Економічна дипломатія як засіб забезпечення зовнішньоекономічних інтересів держави.
3. Вплив транснаціональної організованої злочинності на світовий економічний розвиток.

Питання для самоконтролю
1. Які етапи розвитку світової економіки?
2. За якими критеріями класифікуються країни світу?
3. Які характерні ознаки перехідних економік?
4. У чому полягає специфіка НІК?
5. Яка роль у світовому господарстві розвинених країн світу?
6. Чим виділяються суб'єкти світової економіки.?
7. Які окреслюють тенденції розвитку світового господарства?

Форми самостійної роботи студентів

- вивчення обов'язкової та додаткової літератури, конспекту лекцій тощо;
- аналітичний огляд наукових публікацій;
- опрацювання індивідуальних завдань за темою.

Види роботи на семінарському занятті

- поточний контроль / усне експрес-опитування;
- реферативні виступи;
- дискусія на тему: « Основні центри впливу в світовій економіці».

Тестові завдання

Національний університет водного господарства та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

1. Теорія міжнародних економічних відносин досліджує:
а) економіку зарубіжних країн;
б) будь-які відносини між країнами;
в) зовнішньоекономічну діяльність підприємств;
г) типові, повторювані світогосподарські зв'язки в різних форма і на різних рівнях.

2. Факультет міжнародних відносин як відокремлений структурний підрозділ у КНУ ім. Т. Г. Шевченка засновано :
а) у 1944 році;
б) у 1991 році.;
в) у другій половині 19 ст. ;
г) у 2004 році.

3. До кількісних показників відкритості економіки країни не відносять:
а) експортну квоту;
б) імпортну квоту;
в) зовнішньоторгівельну квоту;
г) квотування імпорту.

4. Вибрати групування країн відповідно до сучасної класифікації:
а) промислово розвинені країни, країни з централізованою економікою, країни та території, що розвиваються;
б) розвинені країни з ринковою економікою, нові індустріальні країни, країни з перехідною економікою;
в) країни з перехідною економікою, нові індустріальні країни, країни з централізованою економікою;
г) розвинені країни, країни, що розвиваються, країни з перехідною економікою.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

5. Сучасному етапу розвитку світового господарства не притаманна риса:
а) широке використання досягнень НТП;
б) посилення взаємозалежності країн;
в) розпад світової соціалістичної системи;
г) повна відсутність суперечностей між країнами.

Література

Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – С. 8 – 29; 46 – 50; 69 – 116.
Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – 7-е вид.- К.: Знання, 2008. - С. 25 – 28; 291 – 377.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Тема 3: Міжнародна торгівля в системі міжнародних економічних відносин.

Студент повинен знати:

- сучасну структуру і тенденції розвитку міжнародної торгівлі товарами і послугами;
- тарифні та нетарифні методи протекціонізму в зовнішній торгівлі;
- цілі, функції, принципи діяльності міжнародних торгівельних організацій.

Студент повинен вміти:

- розбиратися в причинах державних заходів захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції;
- розраховувати вигоди від застосування різних інструментів зовнішньоторгівельної політики;
- аналізувати позиції різних країн в міжнародній торгівлі.

Ключові поняття:

експорт, імпорт, свобода торгівлі, протекціонізм, мито, квота, «добровільні» обмеження експорту, експортні субсидії, демпінг, умови торгівлі, торгівельне ембарго, приховані методи зовнішньоторгівельної політики, абсолютні переваги, порівняльні переваги, СОТ.

ПЛАН

1. **Традиційні та новітні теорії міжнародної торгівлі.**

(Меркантилізм. Абсолютні переваги А.Сміта. Теорія порівняльних переваг Д.Рікардо. Двофакторна модель Гекшера-Оліна. «Життєвий цикл продукту « Р. Вернона. Теорія міжнародної конкуренції М. Портера).

2. **Суть і типи зовнішньоторгівельної політики.**

(Визначення зовнішньоторгівельної політики. Митно-тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі. Нетарифні інструменти зовнішньоторгівельної політики.).

3. **Міжнародна торгівля послугами: види та напрямки розвитку.**

(Туристичні послуги. Міжнародні перевезення. Міжнародний аутсорсинг. Міжнародні телекомунікаційні, фінансові, страхові послуги).

Презентації та індивідуальні науково-дослідні завдання:

1. Міжнародний ринок освітніх послуг: стан і тенденції розвитку.
2. Проблеми зовнішньоторгівельної політики України на сучасному етапі.
3. Специфіка формування експортної політики США.

Питання для самоконтролю

1.) У чому полягають основні положення теорії порівняльних переваг?
2.) Що означає стосовно зовнішньої торгівлі теорія життєвого циклу продукту?
3.) У чому суть теорії «міжнародної конкурентоздатності націй» М. Портера?
4.) Які виділяють види мита?
5.) У чому сильні та слабкі сторони нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі?
6.) Які цілі та принципи діяльності СОТ?
7.) У чому полягає специфіка міжнародної торгівлі послугами?

Форми самостійної роботи студентів

- вивчення обов’язкової та додаткової літератури, конспекту лекцій тощо;
- підготовка до розв’язування задач по темі;
- опрацювання індивідуальних завдань за темою.

Види роботи на семінарському занятті

Національний університет
водного господарства
та природокористування

- поточний контроль / усне експрес-опитування;
- розв'язування задач по темі;
- мозкова атака на тему: «Україна і СОТ: очікування та реалії».

Тестові завдання

1. Для сучасних умов розвитку МЕВ правильним є наступне твердження:
а) світова торгівля за темпами росту випереджає виробництво;
б) світова торгівля відстає від темпів росту виробництва;
в) темпи росту світової торгівлі та виробництва однакові;
г) правильної відповіді немає.

2. Повна заборона на торгівлю певними товарами чи з певними країнами характеризує:
а) демпінг;
б) квотування;
в) ліцензування;
г) ембарго.

3. У міжнародній класифікації виділяють «невидиму торгівлю», об'єктом якої є:
а) нелегальні поставки зброї;
б) злочинна торгівля сильнодіючими наркотиками;
в) туристичні послуги;
г) контрабанда картини відомого художника.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

3. До нетарифних методів регулювання зовнішньої торгівлі не відноситься:
а) квотування;
б) ліцензування;
в) добровільні обмеження експорту;
г) сезонне мито

4. Адвалерне мито стягується:
а) у вигляді фіксованої ставки з одиниці товару;
б) у відсотках від митної вартості товару;
в) із вартості, що перевищує лімітну вартість товару;
г) немає правильної відповіді.

Література

Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – С. 41 -77, 108 – 171.
Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – 7-е вид.- К.: Знання, 2008. - С. 147 – 168, 619 – 621.

Тема 4: Міжнародне переміщення факторів виробництва. (1 год.)

Студент повинен знати:
- суть і причини міжнародного вивозу капіталу;
- основні центри тяжіння робочої сили;
- роль ТНК в світовій економіці.

Студент повинен вміти:
- визначати нелегальну міграцію та її наслідки;
- оцінювати вплив прямих іноземних інвестицій на національну економіку;
- характеризувати види вільних економічних зон.

Ключові поняття:

Національний університет
водного господарства
та природокористування

міжнародний рух капіталу, міжнародна міграція робочої сили, прямі інвестиції, портфельні інвестиції, транснаціональна компанія, вільна економічна зона, обсяг валової міграції робочої сили, обсяг чистої міграції робочої сили, нелегальна міграція, Міжнародна організація праці (МОП).

ПЛАН

1. **Форми міжнародного руху капіталу. Міжнародна підприємницька діяльність в Україні.**

(Прямі інвестиції. Портфельні інвестиції. Інвестиційний клімат в Україні. Структура іноземних капіталовкладень в українську економіку).

2. Міжнародна міграція робочої сили та її соціально-економічні наслідки.

(Характерні ознаки головних міграційних потоків. Наслідки міграції для країн-експортерів та імпортерів робочої сили.Трудова міграція в Україні).

5. **Особливості функціонування вільних економічних зон.**

(Поняття вільної економічної зони. Класифікація вільних економічних зон. Значення ВЕЗ для національної економіки).

Презентація та індивідуальні науково-дослідні завдання:

1. Місце портфельних інвестицій в міжнародному русі капіталу.
2. Світова практика функціонування офшорних зон.
3. Міжнародна міграція економічно активних жінок та її наслідки.

Питання для самоконтролю

1.) У чому відмінність між прямими і портфельними інвестиціями?
2.) Які основні параметри інвестиційного клімату?
3.) Що означає термін «вільна економічна зона»?
4.) Які виділяють центри міжнародної міграції робочої сили?
5.) Яка роль МОП у регулюванні міжнародної міграції робочої сили?
6.) Що спільного та відмінного у ТНК та МНК?
7.) Які наслідки міжнародного переміщення факторів виробництва?

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Форми самостійної роботи студентів

- вивчення обов’язкової та додаткової літератури, конспекту лекцій тощо;
- підготовка до розв’язування задач по темі;
- опрацювання документів міжнародних організацій.

Види роботи на семінарському занятті

- поточний контроль / усне експрес-опитування;
- реферативні виступи;
- дискусія на тему: «Діяльність ТНК: позитивні та негативні наслідки для світового господарства».

Тестові завдання

1. **У сучасній світовій економці офшорні зони почали створювати:**

а) у Франції та її колишніх колоніях;
б) у Великобританії та її колишніх колоніях
в) у Сполучених Штатах Америки;
г) в Японії.

2. **Вважається, що підприємницький капітал вивозиться у формі:**

а) прямих і портфельних інвестицій;
б) прямих і інвестицій та займів;
в) портфельних інвестицій та позик;

Національний університет
водного господарства
та природокористування

г) займів та позик.

3. Негативним наслідком діяльності ТНК для приймаючої країни є:
а) впровадження передової технології в країні функціонування;
б) передача досвіду в галузі організації праці;
в) втручання в політичне життя приймаючої країни;
г) сприяння прискоренню економічного зростання.

4. За незмінних інших умов результатом міжнародної міграції робочої сили є:
а) робітники, які залишилися в країні еміграції, і підприємці в приймаючій країні отримують чистий економічний ефект;
б) підприємці в країні еміграції та робітники в приймаючій країні отримують чистий економічний ефект;
в) робітники, які залишилися в країні еміграції, і робітники в приймаючій країні отримують чистий економічний ефект;
г) підприємці в країні еміграції та підприємці приймаючої країни отримують чистий економічний ефект.

5. Для інтенсивного припливу іноземних інвестицій другорядним вважається:
а) достатньо надати стандартний набір міжнародних правил інвестування;
б) необхідно забезпечити політичну стабільність в приймаючій країні;
в) необхідно надати додаткові пільги та привілеї;
г) правильної відповіді немає.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Література

Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – С. 116 – 188.
Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – 7-е вид.- К.: Знання, 2008. - С. 201 – 234.

Тема 4: Міжнародний науково-технічний обмін **(1 год.)**

Студент повинен знати:
- особливості сучасного міжнародного технологічного обміну;
- механізм надання міжнародної технічної допомоги;
- економічний зміст інтелектуальної власності.

Студент повинен вміти:
- аналізувати вплив міжнародного технологічного обміну на конкурентоспроможність національної економіки;
- розраховувати ціну ліцензії;
- розрізняти комерційні та некомерційні форми міжнародної передачі технологій.

Ключові поняття:
міжнародний ринок технологій, інтелектуальна власність, патент, ліцензійна угода, паушальний платіж, роялті, інжиніринг, міжнародне технічне сприяння, Світова організація інтелектуальної власності (СОІВ).

ПЛАН

1. **Характерні риси міжнародного ринку технологій.**
(Науковомісткі технології. Монополія великих компаній. Роль ТНК. Місце країн, що розвиваються).
2. **Сучасні форми міжнародного трансферу технологій.**
(Інжинірингові послуги. Франчайзинг. Передача методів організації та управління виробництвом).
3. **Міжнародне технічне сприяння.**

Національний університет
водного господарства
та природокористування

(Двостороння технічна допомога. Багатостороння технічна допомога. Види технічної допомоги).

Презентації та індивідуальні науково-дослідні завдання:

1. Японія – архіпелаг технологій.
2. Основні напрямки і проблеми патентно-ліцензійного обміну.
3. Проблема захисту права інтелектуальної власності в мережі Інтернет.

Питання для самоконтролю

1.) У чому суть міжнародної передачі технологій?
2.) Як співвідносяться поняття «патент», «ліцензія», «ноу-хау»?
3.) Які виділяють види ліцензійних угод?
4.) Як здійснюються ліцензійні платежі?
5.) Що таке міжнародний інжиніринг?
6.) У чому специфіка міжнародного технічного сприяння?
7.) Як визначається інтелектуальна власність?

Форми самостійної роботи студентів

- вивчення обов'язкової та додаткової літератури, конспекту лекцій тощо;
- підготовка індивідуальних завдань по темі;
- аналіз наукових публікацій.

Види роботи на семінарському занятті

- поточний контроль / усне експрес-опитування;
- реферативні виступи;
- дискусія на тему: «Досвід і перспективи участі України в міжнародному науково-технічному співробітництву».

.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Література

Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – С. 213 – 236.
Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – 7-е вид.- К.: Знання, 2008. - С. 285 – 291.

Тестові завдання

1. **До видів ліцензійних угод не належить:**

а) повна;
б) виняткова;
в) проста;
г) складна.

2. **Незапатентоване науково-технічне досягнення та виробничий досвід конфіденційного характеру - це:**

а) лізинг;
б) хайринг;
в) ноу-хау;
г) бренд.

3. **До основних видів ліцензійних платежів не належить:**

а) комбіновані платежі;
б) процент за кредит;
в) паушальні платежі;
г) платежі роялті.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

4. Юридичну особу, яка придбала за винагороду у власника винаходу ліцензію на право його використання за певних умов, називають:

а) користувачем;
б) ліцензіатом;
в) ліцензіаром;
г) правильна відповідь відсутня.

5. Причиною запровадження державного контролю за міжнародною передачею технологій не вважається:

а) забезпечення національної безпеки;
б) прагнення утримати технологічне лідерство;
в) природно-кліматичні умови;
г) виконання міжнародних угод.

Література

Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – С. 213 – 236.
Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – 7-е вид.- К.: Знання, 2008. - С. 285 – 291.

Тема 5: Міжнародні валютно-фінансові відносини.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Студент повинен знати:

- переваги і недоліки різних валютних систем;
- особливості сучасних валютних відносин;
- структуру платіжного балансу.

Студент повинен вміти:

- оцінювати наслідки зміни валютних курсів для національної економіки;
- розраховувати динаміку валютних курсів;
- обчислювати результати валютних угод.

Ключові слова:

номінальний валютний курс , реальний валютний курс, спот, форвард, ф'ючерс, валютний опціон, спеціальні права запозичення (СДР), конвертованість валют, платіжний баланс, паритет купівельної спроможності валют, золотий стандарт, золотодевізний стандарт, фіксований валютний курс, гнучкий (плаваючий) валютний курс, крос-курс, Міжнародний валютний фонд.

ПЛАН

1. **Валютний курс та його види.**
(Номінальний валютний курс. Реальний валютний курс. Котирування валют. Фактори, що впливають на валютний курс).
2. **Валютні операції.**
(Спот. Форвард. Ф'ючерс . Валютний опціон).
3. **Етапи розвитку світової валютної системи.**
(Паризька валютна система. Генуезька валютна система. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система).

Презентації та індивідуальні науково-дослідні завдання:

1. Особливості сучасних міжнародних валютних відносин.
2. Роль китайського юаня і китайської економіки у МЕВ.
3. Платіжний баланс України: історія формування і сучасний стан.

Питання для самоконтролю

1.) Які етапи розвитку пройшла міжнародна валютна система?
2.) Що означає паритет купівельної спроможності валют?

Національний університет
водного господарства
та природокористування

3.) Які фактори впливають на валютний курс?
4.) Як різняться між собою номінальний та реальний валютний курс?
5.) У чому відмінність ф'ючерсного і форвардного ринків?
6.) Як формується вартість СДР?
7.) Яка структура платіжного балансу?

Форми самостійної роботи студентів

- підготовка до розв'язування задач;
- вивчення обов'язкової та додаткової літератури, конспекту лекцій тощо;
- підготовка індивідуальних завдань за темою.

Види роботи на семінарському занятті

- поточний контроль / усне експрес-опитування;
- розв'язування задач по темі;
- мозкова атака на тему: «Наслідки зміни валютного курсу для економіки країни».

Тестові завдання

1. **Утворення світової валютної системи затверджено міжнародною угодою, яка підписана:**
   а) в 1922 році;
   б) в 1867 році;
   в) в 1922 році;
   г) в 1976 році.

2. **Виплата дивідендів іноземцям відобразиться у платіжному балансі:**
   а) на рахунку руху короткострокового капіталу;
   б) на рахунку руху торгівлі ;
   в) на рахунку руху довгострокового капіталу;
   г) на рахунку невидимої торгівлі.

3. **Фіксація відхилення ринкових курсів валют в інтервалі _+ 1% передбачалася рішеннями:**

а) Ямайської валютної конференції;
б) Генуезької валютної конференції;
в) Бреттон-Вудської валютної конференції;
г) Паризької валютної конференції

4. **Будь-який платіжний засіб в іноземній валюті прийнято називати:**
   а) спеціальні права запозичення;
   б) девізи;
   в) резервні валюти;
   г) колективні валюти

5. **Спеціальні валютні операції, які проводяться з метою захисту від валютних ризиків, називаються:**
   а) валютними спекуляціями;
   б) валютним арбітражем;
   в) хеджируванням;
   г) валютними інтервенціями

Література

Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – С. 116 – 188.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – 7-е вид.- К.: Знання, 2008. - С. 201 – 234.

Тема 6: Регіоналізм і глобалізація як визначальні тенденції світового економічного розвитку. (1 год)

Студент повинен знати:

- суть і причини міжнародної економічної інтеграції;
- основні інтеграційні угруповання в світовій економіці;
- сучасний стан інтеграційних процесів, в яких бере участь Україна.

Студент повинен вміти:

- аналізувати проблеми інтеграційних об'єднань в світовій економіці;
- визначати статичні та динамічні ефекти інтеграції;
- виявляти вигоди і недоліки участі країни в різних формах міжнародної економічної інтеграції.

Ключові поняття:

економічна інтеграція, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, повна економічна інтеграція, динамічний ефект, статичний ефект

ПЛАН

1. **Основні форми міжнародної економічної інтеграції.**
   (Зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, повна економічна інтеграція).
2. **Історія створення, розвиток і сучасні проблеми ЄС.**
   (Формування і розподіл бюджету ЄС. Аграрна політика . зовнішньоторгівельна політика).
3. **Економічні ефекти міжнародної економічної інтеграції.**
   (Динамічні ефекти, статичні ефекти, ефект «створення торгівлі», ефект «відхилення торгівлі»).

Презентації та індивідуальні науково-дослідні завдання:

1. Північноамериканський варіант економічної інтеграції.
2. Єдина сільськогосподарська політика ЄС: проблеми і перспективи розвитку.
3. Економічна дипломатія як засіб забезпечення зовнішньоекономічних інтересів держави.

.

Питання для самоконтролю

1.) У чому полягають передумови і суть міжнародної економічної інтеграції?
2.) Що спільного та відмінного в етапах інтеграційного процесу?
3.) Які економічні ефекти інтеграції?
4.) У чому специфіка Північноамериканської моделі інтеграції НАФТА?
5.) Які сторони інтеграційного процесу в Європі сприятливі для України?
6.) Які виділяють економічні угруповання країн Африки?
7.) У чому полягають особливості інтеграційних процесів в Азії?

Форми самостійної роботи студентів

- вивчення обов'язкової та додаткової літератури, конспекту лекцій тощо;
- підготовка індивідуальних завдань за темою;
- аналіз документів міжнародних організацій.

Види роботи на семінарському занятті

- поточний контроль / усне експрес-опитування;
- реферативні виступи;

Національний університет
водного господарства
та природокористування

- дискусія на тему: «Розширення ЄС та його вплив на соціально-економічний розвиток країн-членів».

Тестові завдання

1. Країни – члени Європейського Союзу – це:
а) Норвегія, Швейцарія;
б) Люксембург, Нідерланди;
в) Білорусь, Росія;
г) Бруней, Того.

2. Регіональне економічне інтеграційне об'єднання, де торгівельну політику щодо окремих країн визначає кожна країна окремо, називають:
а) митним союзом;
б) економічним союзом;
в) зоною вільної торгівлі;
г) спільним ринком.

4. До прикладів регіональних інтеграційних угруповань не належить:
а) АСЕАН, МЕРКОСУР, КАРІКОМ;
б) ЄС, НАФТА, АТЕС;
в) ЕКОСОР, ЮНКТАД, МФК;
г) ГУАМ, Андська група, Шанхайська організація співробітництва.

5. Римський договір 1957 року – це:
а) утворення митного союзу БЕНІЛЮКС;
б) утворення Європейського економічного співтовариства;
в) утворення Європейського об'єднання з вугілля та сталі;
г) правильна відповідь не вазана.

Література

Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – С. 336 – 376.
Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – 7-е вид.- К.: Знання, 2008. - С. 234 – 256.

Тема 6. Глобалізація світового економічного розвитку**. (1 год.)**

Студент повинен знати:
- закономірний процес глобалізації економічного розвитку;
- головні форми економічної глобалізації;
- глобальні проблеми та їх класифікацію

Студент повинен вміти:
- обчислювати рівень глобалізації економіки за відповідними показниками;
- визначати реальну загрозу глобальних проблем ;
- прогнозувати вплив глобалізації а національну економіку.

Ключові поняття:
глобалізація, показники рівня глобалізації, глобальні проблеми, критерії класифікації глобальних проблем, напрямки глобалізації, тенденції глобалізації

ПЛАН

1. **Суть і форми глобалізації економіки.**
   (Витоки глобалізації; суб'єкти глобальної економіки; показники глобалізації; форми прояву глобалізації)

Національний університет водного господарства та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

2. Глобалізація світових ринків.
(Глобалізація товарних ринків; глобалізація на фінансових ринках; глобалізація ринку праці).
3. Глобальні проблеми та шляхи їх вирішення
(Екологічна, продовольча, демографічна, роззброєння та збереження миру, енергетична, сировинна проблеми).

Презентації та індивідуальні науково-дослідні завдання:

1. Міжнародна співпраця у розв'язанні глобальних проблем.
2. Конкуренція в умовах загострення глобальних проблем .
3. Трансформація держави під впливом глобалізаційних процесів.

Питання для самоконтролю

1.) Назвіть етапи глобалізації економіки.
2.) У чому проявляється вплив глобалізації на національні культури?
3.) Які основні показники глобалізації економіки?
4) Як співвідносяться поняття «глобалізація» та «регіоналізм»?
5.) Охарактеризуйте глобальні проблеми.
6.) У чому полягає вплив глобалізації на фактори конкурентоспроможності?
7.) Які позитивні та негативні наслідки глобалізації економіки ?

Форми самостійної роботи студентів

- вивчення обов'язкової та додаткової літератури, конспекту лекцій тощо;
- підготовка індивідуальних завдань за темою;
- аналітичний огляд наукових публікацій.

Види роботи на семінарському занятті

- поточний контроль / усне експрес-опитування;
- доповіді реферативних досліджень;
- дискусія на тему: « Перспективи розвитку української економіки в умовах глобалізації».

Тестові завдання

1. До глобальних проблем належать:
а) екологічна;
б) фінансова криза;
в) високий рівень інфляції;
г) всі відповіді правильні.

2. Підгрунтям розвитку сучасної цивілізації є:
а) взаємодія;
б) адаптація;
в) сталий розвиток;
г) відчуження.

3. Діяльність ФАО зосереджена на розв'язанні глобальної проблеми, яка називається:
а) продовольча;
б) екологічна;
в) демографічна;
г) енергетична.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

4. До складових світової економіки, що сповільнюють глобалізаційні процеси, належать:

а) країни із економіками закритого типу;
б) міжнародні економічні організації;
в) транснаціональні корпорації;
г) ІТ- технології.

5. Антиглобалісти пояснюють свій спротив глобалізації наступними причинами:

а) глобалізація призводить до вирівнювання соціально-економічного розвитку всіх країн світу;
б) глобалізація корисна лише багатим країнам;
в) глобалізація сприяє поширенню науковомістких технологій по всьому світу;
г) глобалізація ліквідовує злочинність і наркоманію.

Література

Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – С. 465-551 .
Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – 7-е вид.- К.: Знання, 2008. - С. 355-366.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Тема 7. Регулюючі органи міжнародних економічних відносин

Студент повинен знати:

- типологію і класифікацію міжнародних організацій;
- форми і методи міжнародного регулювання економічних процесів;
- позиції України в системі міжнародних організацій

Студент повинен вміти:

- працювати з офіційними сайтами і первинними документами міжнародних організацій;
- орієнтуватися в поточних процесах, що відбуваються в міжнародних організаціях;
- оцінювати ефективність участі України в міжнародних економічних організаціях.

Ключові поняття:

міжнародна економічна організація ,міждержавні організації, неурядові організації, спеціалізовані організації, глобальні організації, регіональні організації

ПЛАН

2. Форми регулювання економічної політики в міжнародних організаціях .
(Двосторонні міждержавні угоди; багатосторонні угоди в рамках міжнародних організацій; глобальні міжнародні організації; регіональні організації і блоки).

2. Економічна діяльність ООН.
(Економічна і соціальна рада (ЕКОСОР); Програма економічного розвитку ООН (ПРООН); спеціалізовані організації (ЮНІДО, ЮНЕСКО, ВОЗ, ФАО та інші).

3. Неформальні міжнародні організації
(«Велика сімка» та її трансформації; Трьохстороння комісія. Паризький клуб. Лондонський клуб).

Презентації та індивідуальні науково-дослідні завдання:

1. Основні принципи діяльності ЮНЕСКО,
2. Значення МВФ і Світового Банку для країн, що розвиваються.
3. Економічні аспекти проблеми «прав людини».

Питання для самоконтролю

1.) Яка роль міжнародних організацій в міждержавному регулюванні економіки?

Національний університет
водного господарства
та природокористування

2.) За якими критеріями класифікуються міжнародні організації?
3.) Які функції виконують міжнародні фінансові організації?
4.) У чому полягають принципи діяльності міжнародних торгівельних організацій?
5.) На яких засадах базується економічна діяльність ООН?
6.) Який вплив на економічні процеси здійснюють міжнародні загальноекономічні та політичні організації країн, що розвиваються?
7.) Яке значення для міжнародної економіки мають міждержавні галузеві організації?

Форми самостійної роботи студентів

- вивчення обов'язкової та додаткової літератури, конспекту лекцій тощо;
- підготовка індивідуальних завдань по темі;
- робота з документами на сайтах міжнародних організацій.

Види роботи на семінарському занятті

- поточний контроль / усне експрес-опитування;
- презентації по темі;
- мозкова атака на тему: « Співпраця України і міжнародних організацій: успіхи та труднощі».

Тестові завдання

Національний університет
водного господарства
та природокористування

1. У групу Світового Банку не входить:
а) ПРООН;
б) МБРР;
в) МАР;
г) МФК.

2. Захист прав інтелектуальної власності знаходиться в компетенції:
а) МВФ;
б) ЮНІДО;
в) СОТ;
г) ООН.

3. Основною фінансово-кредитною організацією в Європі виступає:
а) ЮНЕСКО;
б) ЮНКТАД;
в) ЄБРР;
г) всі відповіді правильні.

4. Україна належить до країн-засновниць:
а) ООН;
б) СОТ;
в) МВФ;
г) НАТО.

5. Тристороння комісія - це:
а) форум прем'єр міністрів США, Великобританії, Японії;
б) форум голів ФРС, Банку Японії, Банку Англії;
в) міжнародна неурядова економічна організація;
г) міжнародний форум по боротьбі з «відмиванням» грошей.

Література

Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – С. 608-621 .

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – 7-е вид.- К.: Знання, 2008. - С. 79-102.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

ЗАДАЧІ ТА СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ

Тема 1. Зобразити у вигляді схеми форми міжнародних економічних відносин.

Тема 1. Проаналізувати основні закони, що регулюють зовнішньоекономічні зв'язки України. Враховуючи думки експертів, зробити висновок щодо вдосконалення правової бази з метою повнішого захисту національних економічних інтересів України.

Тема 1. На прикладі автомобільних компаній проілюструвати міжнародне кооперування виробництва.

Тема 2. Дослідити динаміку соціально –економічного та технологічного розвитку нових індустріальних країн (на прикладі Південної Кореї) від початку реформ (1960-і роки) і донині. Дати графічні ілюстрації.

Тема 2. Подати у вигляді карти-схеми зовнішньоекономічні зв'язки Київської Русі. Відобразити на ній напрямки торгівельних потоків.

Тема 3. У вигляді таблиці зобразити український експорт та імпорт за 2006 – 2016 роки та побудувати відповідні графіки.

Тема 3. Зобразити секторальну структуру міжнародних ринків послуг. Показати динаміку міжнародної торгівлі послугами.

Тема 4. Скласти таблицю про експорт та імпорт прямих інвестицій, починаючи із середини 90-х років 20 ст. по 2010 р. Визначити країни, які лідирують по експорту та по імпорту прямих інвестицій.

Тема 4. У вигляді карти – схеми подати інформацію про потоки нелегальної міграції робочої сили за останнє десятиліття. Зробити відповідні висновки.

Тема 4. Показати плюси і мінуси процедури патентування в ЄС, США та Україні. Дати порівняльну характеристику.

Тема 5. Дослідити еволюцію європейської валютної системи.

Тема 5. Проаналізувати структуру та динаміку зовнішнього боргу України. Зробити висновки.

Тема 6. Зобразити у вигляді схеми етапи регіональної економічної інтеграції. До кожного етапу навести приклади інтеграційних угруповань країн світу.

Тема 6. Вивчити причини виникнення, географію поширення і наслідки діяльності антиглобалістів. Дати графічні ілюстрації.

Тема 7. Дослідити діяльність України як одного із засновників ООН протягом всього періоду існування цієї організації. Результати дослідження подати в хронологічному порядку.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Тема 7. Проаналізувати зовнішні загрози економічній безпеці України в сучасних умовах.

Типові задачі

Ринок праці країни А характеризується наступними даними: функція попиту на працю має вигляд: D=100-5W, а функція пропозиції праці S=60+3W, де W – реальна зарплата в доларах за годину. У країні Б відповідні функції мають вигляд: D=120-3W і S=40+5W. Визначити:

1.) Рівноважний рівень заробітної плати (дол. за год.) в країні А.
2.) Обсяг зайнятості (млн..чол.) у країні А.
3.) Рівноважний рівень заробітної плати у країні Б.
4.) Обсяг зайнятості у країні Б (млн.чол.).
5.) Потенційний напрямок міграції робочої сили.

На Чиказькій товарній біржі торгівля ф'ючерсними контрактами здійснюється лише за долари США з іншими валютами на стандартизовані суми і для англійського фунта стерлінгів ця сума складає 62500 ф.ст. Англійська компанія на початок вересня зобов'язана оплатити 5 млн.дол. Поточний курс ф.ст./дол. складає 1,80.

Розрахувати за умовами Чиказької біржі:

1.) Суму оплати англійської компанії в дол. США.
2.) Кількість ф'ючерсних контрактів.
3.) Вартість ф'ючерсних контрактів в дол. США.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Гайана виробляє і споживає рис. На внутрішньому ринку рису криві попиту і пропозиції описуються рівняннями: D = 400 – 10P, S = 50 + 5P. Світова ціна рису складає 10 дол. за мішок. Уряд Гайани обмежує імпорт рису до 50 мішків і запроваджує квоту. Визначити:

1.) Внутрішню ціну рівноважну ціну рису в умовах закритої економіки.
2.) Обсяг національного виробництва та споживання рису в умовах закритої економіки.
3.) Обсяг національного виробництва, споживання та імпорту в умовах відкритої економіки.
4.) Ціну рису на ринку Гайани після запровадження квоти на імпорт.

Зовнішня торгівля країни Х характеризується наступними даними (в млн. дол.США):

	2014 рік	2015 рік
Експорт	78,2	304,0
Імпорт	46,7	191,8

На основі даних таблиці обчисліть:

1.) Зовнішньоторівельний оборот у кожному році.

2.) Зовнішньоторгівельне сальдо у кожному році.

3.) Темпи зростання експорту

4.) Темпи зростання імпорту.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

5.) Темпи зростання зовнішньоторгівельного обороту.

ТЕМАТИКА
індивідуальних науково-дослідних завдань

1.Давоський форум (ВЕФ): причини виникнення і наслідки діяльності.
2. Японія – архіпелаг технологій.
3. Роль китайського юаня і китайської економіки у МЕВ.
4. Проблеми зовнішньоторгівельна політики України на сучасному етапі.
5. Прямі іноземні інвестиції та їх вплив на економіку приймаючої країни.
6. Міжнародна міграція економічно активних жінок та її наслідки.
7. Основні принципи діяльності ЮНЕСКО.
8. Платіжний баланс України: історія формування і сучасний стан.
9. Нові явища у міжнародних коопераційних зв'язках розвинених країн.
10. Взаємозв'язок між діяльністю ТНБ і ТНК.
11. Єдина сільськогосподарська політика ЄС: проблеми і перспективи розвитку.
12. Північноамериканський варіант економічної інтеграції.
13. Значення МВФ і Світового Банку для країн, що розвиваються.
14. Економічна дипломатія як засіб забезпечення зовнішньоекономічних інтересів держави.
15. Міжнародний ринок освітніх послуг: стан і тенденції розвитку.
16. Економічні аспекти проблеми «прав людини».
17. Вплив нафтового чинника на розвиток економік нафтодобуваючих країн.
18. Економічні наслідки міжнародної торгівлі зброєю.
19. Вплив транснаціональної організованої злочинності на світовий економічний розвиток.
20. Роль нецінових факторів конкуренції на сучасному етапі.
21. Основні напрямки і проблеми патентно-ліцензійного обміну.
22. Сучасні проблеми здійснення лізингових операцій у МЕВ.
23. Світова практика функціонування офшорних зон.
24. Причини та наслідки кризи міжнародної заборгованості.
25. Міжнародна співпраця у розв'язанні глобальних проблем.
26. Місце портфельних інвестицій в міжнародному русі капіталу.
27. Проблема захисту права інтелектуальної власності в мережі Інтернет.
28. Проблеми розвитку інтеграційних процесів в Африці.
29. Особливості сучасних міжнародних валютних відносин.
30. Специфіка формування експортної політики США.

Національний університет водного господарства та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рекомендована література

Базова

1. Інноваційні пріоритети розвитку світового господарства: / за заг. ред. А.П. Румянцева. - К., 2011. - 278 с. (член авт. кол. Стаканов Р.Д.).
2. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б.. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. - К.: Знання, 2008. - 408с.
3. Майер Дж., Раух Дж.Е., Філіпенко А. Основні проблеми економіки і
4. розвитку. – К.: Либідь, 2013.–688 с.
5. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: Практикум / В.В. Козик, Панкова А.А., Григорєва О.Ю. – К.: Вікар, 2003. – 368 с.
6. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / С.В. Сіденко, О.М. Іваницька, О.В. Кузнецов [та ін.]. – К.: НАУ, 2015 – 468 с.
7. Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І.Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – 670 с.
8. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: теорія: підручник для студ.екон.спец. ВНЗ / А.С.Філіпенко. – К.: Либідь, 2008. – 408 с.
9. Філіпенко А.С. Теорія міжнародної економічної політики: навч. посіб. – К.: Академвидав, 2013. – 216 с.

Допоміжна

1. Америка і Європа у сучасних міжнародних трансформаціях. Монографія. / Макаренко Є.А., Погорська І.І., Рижков М.М. та ін. – К. : Центр вільної преси, 2014. – 472 с.
2. Бахченова Н.В., Макуха С.М. Міжнародні економічні відносини / навч.посіб. / за ред. проф. Голікова А.П.–Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010.-404 с.
3. Гіл, Чарлз В.П. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному ринку / Пер. з англ. - К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001. - 856 с.
4. Глобалізація світового господарства: геопросторовий вимір : монографія / [О. О. Любівцева та ін.]. – К. : Київ. ун-т, 2010. – 160 с.
5. Глобалізація і безпека розвитку: Монографія / О.Г. Білорус, Д.Г. Лук'яненко та ін. - К.: КНЕУ, 2001. - 733 с.
6. Економічна асоціація України з Європейським Союзом: монографія / за ред. О. І. О. І. Шниркова, В. І. Муравйова. – К.: ВПЦ »Київський університет», 2015 р. – 415 с.
Мировая экономика и международные экономические отношения / Под общ. ред. Хасбулатова Р.И. - М.: Гардарики, 2006. - 671 с.
7. Кругман П. Р., Обстфельд М. Международная экономика: теория и политика: Пер. с англ. / Под ред. Колесова В. П., Куликова М.В. - М.: Эк. ф-т МГУ, ЮНИТИ, 1997. - 799 с
8. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. - 8-ме вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2011.-470с.
9. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник [для студ., аспірантів вищих навч. закладів] / О.С. Передрій. - 4-те вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2008. - 264с. : іл. - (Вища освіта XXI століття).
10. Міжнародна економіка: Підручник / А. П. Румянцев, Г. Н. Климко, В. В. Рокоча та ін.; за ред. А. П. Румянцева. - К.: Знання-Прес, 2003. - 447 с.
11. Линдерт П.Х. Экономика мирохозяйственных связей: Пер. с англ. - М.: Прогресс. Универс, 1992. - 520 с.
12. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник.- К КНЕУ, 2003. - 948 с.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

13. Рут Ф., Філіпенко А. Міжнародна торгівля та інвестиції: Пер. з англ. - К.: Основи, 1998.- 743 с.
14. Рокоча В.В. Міжнародна економіка: Навч. посібник; - Кн. І: Міжнародна торгівля: теорія та політика. - К.: Таксон, 2000. - 320с
15. Сальваторе Доминик, Международная экономика. - М.: ИВЗСУ, 1998. - 714 с.

16. Транснаціональні корпорації: Навч. посіб. / В. Рокоча, О. Плотніков, В. Новицький та ін. - К.: Таксон, 2001. - 304 с.
17. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини: історія: Підручник. - К.: Либідь, 2006. - 392с.

12. Інформаційні ресурси

1. http://www.kmu.gov.ua/ – Кабінет Міністрів України.
2. http://www.libr.rv.ua/ – Рівненська державна обласна бібліотека.
3. http://www.library.snu.edu.ua/ – Наукова бібліотека.
4. http://www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського
5. http://www.rada.kiev.ua/ – Законодавство України.
6. http://www.rstu.rv.ua/book.html/ – Бібліотека НУВГП.
7. http://www.ukrstat.gov.ua/ – Державний комітет статистики України

www.apec.org – Офіційний сайт АТЕС
www.asean.org – Офіційний сайт АСЕАН
www.cis.org – Офіційний сайт СНД
www.e.u.org - Офіційний сайт ЄС
www.ebdr.org – Офіційний сайт ЄБРР
www.imf.org – Офіційний сайт МВФ
www.karicom.org – Офіційний сайт КАРІКОМ
www.mercosur.org – Офіційний сайт МЕРКОСУР
www.nafta.org – Офіційний сайт НАФТА
www.un.org – Офіційний сайт ООН
www.wordbank. gov.ua – Офіційний сайт Групи Світового банку
www.wto.org – Офіційний сайт СОТ

Національний університет
водного господарства
та природокористування